

A VISEGRÁDI NÉGYEK 2.

THE VISEGRAD FOUR PART 2.

A Visegrádi Négyekről szeretnék átfogó képet adni két részletben. Az első részben Cseh Köztársaságot és Lengyelországot elemeztem, ebben pedig Magyarországot és Szlovákiát, ABC sorrendbe rendezve az egyenrangú partnerség jegyében. Mindegyik ország esetében először az általam fontosnak tartott általános tudnivalókat gyűjtöm össze. A második alponthoz a haderővel foglalkozom részletesen, mert az értekezésem szempontjából ennek kiemelt szerepe van. Végül következtetéseket vonok le az együttműködés nézőpontjából a közös és eltérő vonások feltárásával.

I would like to describe the Visegrad Four in two parts. In the previous part I examined the Czech Republic and Poland and now I am going to show Hungary and Slovakia in order to the Hungarian alphabet to maintain equal partnership. I am going to present the most important general information first in each country. Afterwards the military is shown detailed because it has got a highlighted role in my thesis. Finally I am giving some conclusions for the cooperation describing the common and different features.

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

Az ország hivatalos neve: Magyar Köztársaság, röviden Magyarország. A kormányzás típusa parlamentáris demokrácia. A fővárosa Budapest. Adminisztratív szempontból 19 megyére és a fővárosra van osztva. Az állam alapítása 1000. december 25- re nyúlik vissza. A választójoga általános minden 18 év feletti állampolgár számára. A köztársaság elnöke Schmitt Pál (2010. augusztus 6 óta), a kormányfő Orbán Viktor (2010. május 29. óta). Parlamentje egy kamarás, Nemzetgyűlés (Országgyűlés), 386 fős. Tagjait arányos és közvetlen képviseleti elv szerint választják 4 évre. A legutóbbi szavazás 2010 áprilisában volt, a következő 2014-ben lesz. A jelenlegi pártok a parlamentben a FIDESZ- Fiatal Demokraták Szövetsége, elnöke Orbán Viktor, KDNP- Katolikus Demokrata Néppárt, elnöke Semjén Zsolt, Jobbik, elnöke Vona Gábor, MSZP- Magyar Szocialista Párt, elnöke Mesterházy Attila, LMP- Lehet Más a Politika, 13 fő. A legutóbbi választásokon elért eredményeik FIDESZ: 52,7%, MSZP: 19,3%, Jobbik: 16,7%, LMP: 7,5%. Tagja az EU- nak, a NATO- nak, EBESZ- nek, ENSZ- nek és számos más nemzetközi szervezetnek.

Területe 93 028 km², ebből szárazföld 89 608 km², víz 3420 km². Határos Ausztriával, Szlovákiával, Ukrajnával, Romániával, Szerbiával, Horvátországgal és Szlovéniával. Tengerpartja nincsen. A hőmérséklete mérsékelt, hideg, felhős, ködös tél és meleg nyár jellemzi. Területe inkább sík, hegyek és alacsony hegységek a szlovák határnál találhatóak. Legmélyebb pontja a Tisza folyó 78 m, legmagasabb pontja a Kékes 1014 m.

Népessége 9 976 062¹ a lakosság 68,2 %- a 15 és 64 év közötti. Nemzetisége 92 %- ban magyar, 1,9% roma. Vallása 52 %- ban római katolikus, 16 % református, 3% lutheránus és görög katolikus. Az ország hivatalos nyelve a magyar, amit 94 % használ.²

¹ 2011-es adat

² 2001-es adatok

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2011.
4. évfolyam 3. szám

SZILÁGYI Ilona Mária

Magyarország végrehajtotta az átmenetet a központosítástól a piac gazdaságig, az egy főre jutó bevétel kb. 2/3-ával, amit a 25 tagú EU átlaga. A magán szektor adja a GDP több mint 80 %- át. A külföldi tulajdon és beruházás széleskörű a magyar cégekben, több mint 70 millió \$. A 2008 év végi globális hitel válság oda vezetett, hogy az ország képtelen volt rövid távú adósságait rendezni, s 25 millió \$ értékű pénzügyi segítséget kapott az IMF-től. Az állam számított költségvetési hiányra, de a reformok csökkenést hoztak a hazai fogyasztásban. 2010-ben az új kormány számos változást vezetett be, csökkentve a vállalkozások és magánszemélyek jövedelemadóit, de kivetette a pénzügyi intézmények, energetikai és telekommunikációs cégek „krízisadó”-ját. Az egy főre jutó GDP 18 800 \$. A szolgáltatásban dolgozók aránya 64,4%, az iparban 31%, a mezőgazdaságban 4,7%. A munkanélküliség aránya 10,7%. Az infláció mértéke 4,9%.³ Export partnere Németország (25,5%), Olaszország (5,5%), Egyesült Királyság (5,4%), Románia (5,3%), Szlovákia (5,1%), Franciaország (4,9%), Ausztria (4,7%). Import partnere Németország (26,1%), Oroszország (7,7%), Kína (6,8%), Ausztria (5,9%), Hollandia (4,4%), Lengyelország (4,3%), Olaszország (4,2%).

Repülőtereinek száma 43, helikopter leszállópályája 5 van.⁴ Vasút hálózata 9208 km, úthálózata 197 519 km, vízi útja 1622 km hosszú, főként a Duna folyón.⁵ Kikötője Budapesten, Dunaújvárosban, Győrben, Csepelen, Baján, Mohácson van.⁶

A katonai szolgálat 18 és 50 év között önkéntes, a sorozást 2004-ban törölték el. Katonai kiadása a GDP 1,75 %- a.⁷

A MAGYAR HADERŐ

A Magyar Honvédség (MH) két haderőnemből állt (Szárazföldi erők és a Légierő) 2007 januárjáig, amikor létre hozták a Magyar Honvédség Összhaderőnemi Parancsnokságot (MH ÖHP). Felügyeleti szerve a Honvédelmi Minisztérium, s a Honvéd Vezérkar főnök alárendeltségében működik. Az MH szakmai vezetését a Honvéd Vezérkar és az MH Összhaderőnemi Parancsnokság látja el

Az MH Összhaderőnemi Parancsnokság tervezi és vezeti a Magyar Köztársaság függetlensége, területi és légtér integritása, a lakosság és anyagi javak külső támadással szembeni védelmét, szövetségi és nemzetközi szerződésekből, eredő katonai feladatokat, a terrorizmus elleni harcot. Feladatai közé tartozik a kiemelt létesítmények őrzése és védelme, a Befogadó Nemzeti Támogatás katonai feladatainak irányítása, kiképzés, a csapatmozgások szervezése és koordinálása, protokolláris feladatok teljesítése. Irányítja a légi és szárazföldi kutatás-mentést, katasztrófa védelmi feladatokat. Biztosítja a meghatározott feladatok végrehajtásához szükséges működési feltételeket.⁸

A Honvéd Vezérkar javaslatokat dolgoz ki az MH katonai tevékenységének tervezésére, szervezésére és ellenőrzésére, a harcképesség fejlesztésére, s koordinálja a fegyveres erők feladatait. Szervezetébe tartoznak a humán, hadművelési, felderítő, védelmi-tervezési, logisztikai, egészségügyi, műveletirányító és vezetési, valamint ezek működését biztosító szervezetek. Csoportfőnökségekből, önálló és csoportfőnökségi kötelékben lévő osztályokból áll.⁹

A Magyar Honvédség feladata az ország területi épségének és szuverenitásának védelme, s hozzájárulás a kollektív védelemhez az Észak-atlanti Szerződés alapján. Továbbá részt vesz béketámogató és humanitárius akciókban, súlyos természeti és ipari katasztrófák elhárításában, két- és többoldalú katonai együttműködés útján erősíti a regionális biztonságot és stabilitást. Feladata külső támadással szembeni fegyveres védelem, a befogadó nemzeti támogatás katonai feladatainak ellátása, katasztrófa védelem, terrorizmus elleni harc, állami protokolláris feladatok teljesítése, a fokozott védelmet igénylő objektumok őrzése és védelme, tűzszerészeti feladatok ellátása.¹⁰

³ 2010-es adatok⁴ 2010-es adatok⁵ 2010-es adatok⁶ 2003-as adat⁷ 2005-ös adat, a www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/print/hu.html alapján⁸ www.hm.gov.hu/honvedseg/mhohp⁹ www.hm.gov.hu/honvedseg/a_magyar_honvedseg_vezetese¹⁰ www.hm.gov.hu/honvedseg/a_magyar_honvedseg_feladata

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2011.
4. évfolyam 3. szám

SZILÁGYI Ilona Mária

A Magyar Köztársaság Nemzeti Katonai Stratégiáját 2009-ben fogadta el a kormány, és öt fő fejezetből áll: a MK biztonsági környezete, védelempolitikájának alapjai, az MH feladatai és alkalmazásának várható körülményei, az MH szükséges képességei és haderő-fejlesztési irányok, az MH fenntartásának és fejlesztésének feltételei. Az MK biztonságára kockázatot jelentenek az ipari és természeti katasztrófák, környezeti szennyezések, járványok, a kritikus infrastruktúra elleni támadások, az illegálisan tartott fegyverek, lőszeres és robbanóanyagok, migráció és illegális kereskedelem. Fezültség forrást jelent a Nyugat-Balkán területi vitái, nemzeti, etnikai, kisebbségi, vallási és gazdasági ellentétei. Az MK biztonságát fenyegeti a nemzetközi terrorizmus, a tömegpusztító fegyverek és célba juttató eszközök terjedése, a kábítószerek kereskedelme, a klímaváltozás, a túlnépesedés a világ egyes régióiban, a politikai és vallási szélsőségek terjedése.

A biztonságot átfogóan értelmezi, ezt azt jelenti, hogy magába foglalja a katonai, politikai, gazdasági, pénzügyi, rendvédelmi, energiaellátási, információs és technológiai, demográfiai és civilizációs, környezeti, emberi jogi és kisebbségi, nemzetközi jogi és közegészségügyi dimenziókat is. A honvédelem két fő pilléren nyugszik a nemzeti önértékelés és a szövetségi együttműködésen. Az MH új kihívásai közé tartozik az aszimmetrikus konfliktus. Kiemelt jelentőségű a civil-katonai együttműködés.

A haderőfejlesztésnél a légiereő és a szárazföldi erő korszerűsítésének párhuzamosan kell haladnia. Képesség alapú haderőfejlesztést kell magvalósítani. Ez iránya a stratégia légi szállítóképességének biztosítása, technikai felderítő eszközök rendszerbe állítás, híradó és informatikai rendszerek kialakítása, a helikopterek modernizációja és újak beszerzése, a felszerelések korszerűsítése, a szárazföldi erő mobilitásának, védettségének és tűzerőjének növelése.

A feladatok végrehajtásához szükséges a védelmi kiadás tervszerű növekedése, s a tervek szerint 2013-ban meghaladja a GDP 1,3%-át.¹¹

Magyarország Külkapcsolati Stratégiáját 2008-ban fogadta el a kormány, mely hét fejezetből áll: bevezetés, Magyarország értékrendje, a magyar külpolitika alapjai, a nemzetközi környezet alakulása, Magyarország helye, szerepe, mozgástere, a stratégia fő irányai, Magyarország cselekvési területei, a külkapcsolati tevékenység intézményei és eszközei. Ezek közül emelek ki néhány, általam fontosnak tartott alpontot. A bevezetésben említik, hogy a magyar politika és cselekvés legfontosabb külkapcsolati kerete az EU. Rendezettek az ország kapcsolatai a szomszédjaival, határon túli kisebbségét támogatja. Ez a stratégia 2020-ig szól. Célja a külkapcsolatok előmozdítása.

Magyarország három pilléren áll: parlamentáris demokrácia, szociális piacgazdaság, európai integráció és atlanti együttműködés. Az ország céljai közé tartozik, hogy „2020-ra Európa legdinamikusabban növekvő államai közé tartozzon”¹²

A rendszerváltás óta a gazdasági lemaradásának negyedét dolgozta le. Az ország globális érdekei tükröződhetnek egyre hatékonyabban a közösségi politikában, a közös kül- és biztonságpolitikában, az európai biztonság- és védelempolitikában, ahogy az EU politikai tényezővé válik.

„Az uniós külkapcsolatok Magyarország külkapcsolatai is.”¹³A magyar regionális politika céljait szolgálja az európai szomszédságpolitika, valamint hozzájárul a kisebbségei helyzetének javulásához.

Az ország kül- és biztonságpolitikai, gazdasági, nemzetpolitikai törekvéseinek kiemelt területe a szomszédos államokkal kialakított kapcsolatok. Stratégiai érdeke, hogy a térség államai a NATO és az EU tagjává váljanak, ezért támogatja és segíti Horvátország ezen szervezetekhez való csatlakozását. Kulcskérdésnek tekinti a Nyugat-Balkán stabilizációját, a térség felkészülését a jövőbeni uniós és NATO partnerségét. A szomszédos országok uniós tagsága teret nyit a regionális együttműködésre.

¹¹ www.honvedelm.hu/files/9/13818/nemzeti_katonai_strategia_feher_konyv.pdf

¹² www.kulugyminiszterium.hu/kum/hu/bal/Kulpolitikank/kulkapcsolati_strategia/hu_kulapcs_strat.htm 3p

¹³ www.kulugyminiszterium.hu/kum/hu/bal/Kulpolitikank/kulkapcsolati_strategia/hu_kulapcs_strat.htm 6 p

A külkapcsolati stratégiának három fő iránya van: versenyképes Magyarország az EU- ban, sikeres magyarság a régióban, felelős Magyarország a világban.¹⁴ E három irány közül az első kettő lényegesebb a disszertációm szempontjából. A második irány a Visegrádi együttműködésre utal, de erről részletesebben a negyedik fejezet szól.

SZLOVÁK KÖZTÁRSASÁG

ÁLTALÁNOS TUDNIVALÓK

Az ország hivatalos neve: Szlovák Köztársaság, rövid alakban Szlovákia. A kormányzat típusa parlamentáris demokrácia. Fővárosa Bratislava (Pozsony). Nyolc adminisztratív régióra van osztva. Függetlenségét 1993. január 1-jén nyerte el Csehszlovákia felbomlásával. Választójoga általános minden 18 év feletti állampolgár számára. Az államfő Ivan Gasparovic (2004. 06. 15. óta), a kormányfő Iveta Radicova (2010. 07. 08. óta). Parlamentje egy kamarás, a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsa (Narodna Rada Slovenskej Republiky), 150 fős. A tagjait az arányos képviselő elvén választják, 4 évre. A legutolsó választások 2010-ben voltak és a következő 2014-ben lesz. A jelenlegi pártok a parlamentben a KDH- Katolikus Demokrata Haladás, elnöke Jan Figel, Smer- SD- Vezető- Szociális Demokrácia, elnöke Robert Fico, SDKU- DS- Szlovák Demokratikus és Keresztény Unió- Demokrata Párt, elnöke Mikulas Dzurinda, SNS- Szlovák Nemzeti párt, vezetője Jan Slota. Most-Híd, vezetője Bugar Béla, SaS- Szabadság és Szolidaritás, vezetője Richard Sulik. A legutóbbi választásokon elért eredményeik Smer 34,8 %, SDKU-DS 15 %, SaS 12,1%, KDH 8,5%, Most-Híd 8,1%, SNS 5,1%. Tagja az EU- nak, a NATO-nak, EBESZ- nek, ENSZ-nek és számos más nemzetközi szervezetnek.¹⁵

Szlovákia területe 49 035 km², ebből szárazföld 48 105 km² és 930 km² víz. Határos Ausztriával, Cseh Köztársasággal, Lengyelországgal, Magyarországgal és Ukrajnával. Tengerpartja nincsen. Éghajlata mérsékelt, hűvös nyár, hideg, ködös, párás tél jellemzi. Északi és a középső területe hegyes, délen alföldi jellegű. Legmagasabb pontja a Gerlachovsky Stit 2655 m.

Népessége 5 477 038¹⁶, a lakosság 71,6%- a 15 és 64 év közötti. 85,8% szlovák, 9,7% magyar, 1,7% roma, 1% ukrán nemzetiség található itt. 68,9% római katolikus, 10,8% református, 4,1% görög katolikus vallású és 13% egyéb. Az ország hivatalos nyelve a szlovák, amit a lakosság 83,9%- a használ, 10,7% magyar, 1,8% roma, és 1% ukrán nyelven beszél.¹⁷

Szlovákia jelentős gazdasági reformokat hajtott végre 1993-tól, amikor különvált Csehországtól. Ezek érintették az adózást, egészségügyet, nyugdíjrendszert és a szociális jóléti rendszert, ami a költségvetés konszolidálásához vezetett. Ezek fontos következménye volt a 2004-es csatlakozása az Európai Unióhoz és az euró bevezetése 2009 januárjától. Privatizációja majdnem teljes, a bank szektor nagy része külföldi tulajdonba van. A külföldi beruházás az autóiipari szektorban erős. A munkanélküliség 12%- ra emelkedett 7,4%- ról 2008 és 2010 között. Az egy főre jutó GDP 22 000 \$. A szolgáltatásban dolgozók aránya 69,4%, az iparban 27%, a mezőgazdaságban 3,5%.¹⁸ Az infláció mértéke 1%.¹⁹ Export partnerei közt van Németország (20,1%), a Cseh Köztársaság (13%), Franciaország (7,8%), Lengyelország (7,2%), Magyarország (6,3%), Olaszország (6%), Ausztria (5,8%), Ukrajna (4,8%). Import partnere Németország (16,8%), a Cseh Köztársaság (12,3%), Oroszország (9%), Dél- Korea (6,8%), Kína (5,8%), Magyarország (5,3%), Lengyelország (4%).²⁰

¹⁴ www.kulugyminiszterium.hu/kum/hu/bal/Kulpolitikank/kulkapcsolati_strategia/hu_kulkapcs_strat.htm

¹⁵ 2010-es adatok

¹⁶ 2011-es adat

¹⁷ 2001-es adatok

¹⁸ 2009-es adatok

¹⁹ 2010-es adatok

²⁰ 2009-es adatok

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2011.
4. évfolyam 3. szám

SZILÁGYI Ilona Mária

Repülőtereinek száma 36, helikopter leszállópályája 1 van.²¹ 3 662 km hosszú vasút hálózattal rendelkezik, közútja 43 761 km, ebből 38 085 km burkolt,²² vízi útja 172 km hosszú²³ a Dunán, kikötője Pozsonyban és Komáromban van. A katonai szolgálat 17 és 30 év között önkéntes, a sorozást 2006-ban törölték el, és 2007 óta nők is szolgálhatnak a hadseregben. Katonai kiadása a GDP 1, 87 %-a.²⁴

A SZLOVÁK HADERŐ

A Szlovák Köztársaság Védelmi Minisztériuma Pozsonyba található. Garantálja a Szlovák Köztársaság védelmét, a hadsereg vezetését és fejlesztését, az állami adminisztráció központi szervezetének és intézményeinek cselekvéseinek koordinálását a védelmi felkészülés elősegítésével, a légtér sérthetetlenségét, a katonai és polgári légi közlekedés koordinációját, a katonai felderítés vezetését, a katonai lehetőségek irányítását. Kötelezettséget vállal, hogy koordinálja az ország felkészülését a védelemre a Nemzeti Védelmi Tanács által meghatározott védelmi rendszer koncepciónak megfelelően. Továbbá, hogy felelős az állami költségvetésből származó pénz felhasználásáért és, hogy lépéseket valósít meg a nemzeti védelemre az adott kompetenciák és a haderő használatával.

2000. január 1-jétől a Védelmi Minisztérium és a Szlovák Haderő Vezérkara egyesült integrált Védelmi Minisztérium néven, mely központja Pozsonyban van. Ez a minisztérium képviseli a katonai-politikai és a Vezérkar katonai szakértő részét.²⁵

1993. január 1-jén alakult a Szlovák Köztársaság Hadserege és ekkor alakították ki a vezetési és irányítási szerveit. A küldetése és feladata a fegyveres erőknek, hogy részt vegyen válság-, vészhelyzet- vagy katasztrófa kezelésében, melyek az emberek életét és egészségét vagy vagyonát fenyegetik. A humanitárius segítségnyújtás és a katonai gyakorlatok keretében feladatokat lát el a határain kívül is, ha ez nemzetközi kötelezettségvállalásból ered. Ide értve az ENSZ, EBESZ és az EU békemegfigyelő és más nemzetközi szervezetek katonai feladatait.

A haderő felhasználható az államhatár védelmére, a kormány döntése által meghatározott az állam biztonságát szolgáló épületek védelmére, különleges események megoldására, katasztrófa utáni válságkezelésre, terrorizmus elleni harcra, emberi életek mentésére, a kormány által felhatalmazott hivatalnokok légi közlekedésének biztosítására, a légi mentés elősegítésére.

A Szlovák Köztársaság Hadereje három haderőnemből áll: Szárazföldi erők, Légierő és a Támogató és Kiképző Erők.²⁶

A Szárazföldi erők a haderő fő részét képezik. Feladatuk a Szlovák Köztársaság területi integritásának és szuverenitásának garantálása, részvétel a politikai és gazdasági központok, védelmének, valamint az államot fenyegető katonai és nem katonai területek biztosításában, a lakosság védelme, katasztrófa utáni különleges események megoldásában, kutató- mentő feladatok ellátása, az állam területén kívül humanitárius feladatokban és műveletekben részt venni békében.

A Szárazföldi erők része az Azonnali Reagáló Erők (IRF), a Gyors Reagálású Erők (RRF) és a Fő Védelmi Erők (MDF). A központja Trenčínben található. Vezetője a Szárazföldi erők Parancsnoka, akit a Védelmi Miniszter nevez ki a Vezérkari Főnök javaslatára. Felelős a harckészletért és mozgósításért, a szárazföldi erő felépüléséért, modernizációjáért, és az állami szuverenitás és integritás védelméért a Nemzeti Tanács törvényeinek és az állam katonai és politikai dokumentumainak megfelelően.²⁷

A Légierő a hadsereg egyik kulcs összetevője, mely feladata a Szlovák Köztársaság szuverenitásának-, a fontos politikai és gazdasági központok és régiók-, és a légtér védelme, és a szárazföldi csapatok támogatása. Bevethető békében és

²¹ 2010-es adatok

²² 2008-as adatok

²³ 2009-es adat

²⁴ 2005-ös adat, www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/print/lo.html alapján

²⁵ www.mod.gov.sk/index.php?ID=149&PHPSESSID=9ef64df48843e7d8a2bfa2c640e6f0e2

²⁶ www.mod.gov.sk/258/the-armed-forces-of-the-slovak-republic.php?mnu=197

²⁷ www.mod.gov.sk/260/the-ground-forces.php?mnu=207

SZILÁGYI Ilona Mária

humanitárius műveletekben, katonai és nem katonai fenyegetések ellen. Nyolc hadosztályból áll a Légierő Központ, melyet A1-től A8-ig sorolnak be. Ezek sorrendben a következők: Személyi Vezetési Hadosztály, Légi Felderítési és Elektronikai Hadviselési Hadosztály, Műveleti Tervező és Ellenőrző Hadosztály, Logisztikai Hadosztály, Parancsnoki Jelző és Információ Biztonsági Hadosztály, Doktrína, Sztenderd és Szabályzat Fejlesztő Hadosztály, Költségvetési és Analizáló Hadosztály.

A központ Zvolenben található, melynek alá van rendelve két Légibázis (egy Sliacban és egy Prešovban), egy Független Szállító Század (Kuchyňaban), egy Légvédelmi Rakéta Dandár (Nitriban), egy Légi Műveleti Irányító Központ (Zvolenben), egy Rádiólokátor Kutató Zászlóalj (Zvolenben), egy Jelző Zászlóalj (Vlakanovában), és egy Légi Védelmi Irányító Támogató Zászlóalj (Zvolenben)²⁸.

A Támogató és Kiképző Erők feladata megszervezni, irányítani és biztosítani az alap és hivatásos kiképzést, ideértve a hivatásos tiszthelyettesek különleges kiképzését, a katonai feladatokra küldött egységek és megfigyelők felkészítését, a haderő logisztikai támogatását. Továbbá biztosítják a kommunikációs, információs és biztonsági rendszereket, a Védelmi Minisztérium, a Vezérkar és a Pozsonyi Helyőrség működését.

A központja Trenčínben található. Négy alárendelt része van: a Kiképző Parancsnokság (Martinban), a Logisztikai Parancsnokság (Trenčínben), Jelző Parancsnokság (Nové Mestoban), és a Helyőrségi Parancsnokság (Pozsonyban). 2002-ben alapították a Vezérkari Főnök határozata alapján, hogy megvalósítsa a szervezeti változást a személyi szolgálat, katonai alakulatok és lehetőségek területén. Ez a szervezet vezeti a kiképzést, és támogatja a haderőnemeket békében, háborúban, veszélyhelyzetben és válságban. Vezetője a Támogató és Kiképző Erők Parancsnoka, Miroslav Kováč vezérőrnagy 2007. december óta, akit a Védelmi Miniszter nevez ki a Vezérkari Főnök javaslatára.²⁹

KÖVETKEZTETÉSEK

A területi nagyság tekintetében Lengyelország (312 679 km²) áll az élen, majd Magyarország (93 028 km²), a Cseh Köztársaság (78 866 km²) és Szlovákia (49 035 km²) következik. A népesség viszont másként alakul, Magyarország és a Cseh Köztársaság helyet cserél. A legnépesebb Lengyelország (38 500 696 fő), majd a Cseh Köztársaság (10 220 911 fő), Magyarország (9 976 062 fő) és Szlovákia (5 477 038 fő). A nemzetiségek vizsgálatakor megállapítható, hogy kölcsönösen megtalálhatók a másik ország nemzetiségei. Ennek oka a történelem során változó országhatárok. Mind a négy államban a vezető vallás a római katolikus. A választójog mindenhol általános és minden 18 év feletti állampolgárra kiterjed. Lengyelország kivételével (ott köztársaság) parlamentáris demokrácia a kormányzás típusa. Két kamarás parlament van Cseh Köztársaságban és Lengyelországban. Egy kamarás a parlament Magyarországon és Szlovákiában. A legutóbbi választások 2010-ben voltak Lengyelország kivételével (ott 2011-ben), s a legközelebbi 2014-ben lesz (Lengyelországban 2015-ben). Az euró bevezetésével Szlovákia büszkélkedhet.

Közös elemként jelenik meg a biztonság globális értelmezése, az EU és a NATO kulcsfontosságú szerepe, más nemzetközi szervezetek (ENSZ, EBESZ,... stb.) nagyfokú jelentősége, a regionális összefogás szükségessége.

A kihívásokat, fenyegetéseket és veszélyforrásokat a négy visegrádi ország azonosan értelmezi. Kiemelt jelentőséget tulajdonítanak a terrorizmus elleni harcnak, a tömegpusztító fegyverek terjedése megakadályozásának, a kábítószer kereskedelemnek, a klímaváltozásnak, a politikai és vallási szélsőségek terjedésének

Ezek az adatok és információk támasztják alá a visegrádi együttműködés sikerességét. Hasonló a vallási hovatartozás, a politikai rendszer, a haderő szerkezete, a gazdasági helyzet, a nemzetközi szervezetekben elfoglalt tagság, a fenyegetések és kihívások értelmezése, a történelmi múlt. Fontos elem a regionális együttműködés szempontjából az országok

²⁸ www.mod.gov.sk/261/the-air-force-of-the-armed-forces-sr.php?mnu=208

²⁹ <http://www.mod.gov.sk/264/af-sr-training-and-support-forces.php?mnu=209>

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

Budapest, 2011.
4. évfolyam 3. szám

SZILÁGYI Ilona Mária

fizikai közelsége. Magyarországnak szomszédja Szlovákia, Szlovákiának Magyarország, Lengyelország és a Cseh Köztársaság, a Cseh Köztársaságnak Szlovákia és Lengyelország, Lengyelországnak Szlovákia és a Cseh Köztársaság. Így megvalósítható a határ menti együttműködés. A nemzetiségek „keveredtek” a történelem folyamán a többszöri határváltozással, ami a kölcsönös tisztelet és segítségnyújtás alapja lehet.

Végül elmondható, hogy a közös fellépésre való hajlandóság mind a négy országnál megjelenik. Felismerték, hogy együtt hatékonyabban tudnak fellépni a régió érdekeiért.

FELHASZNÁLT IRODALOM

www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/print/hu.html

www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/print/lo.html

www.hm.gov.hu/honvedseg/a_magyar_honvedseg_feladata

www.hm.gov.hu/honvedseg/a_magyar_honvedseg_vezetese

www.hm.gov.hu/honvedseg/mhohp

www.honvedelm.hu/files/9/13818/nemzeti_katonai_strategia_feher_konyv.pdf

www.kulugyminiszterium.hu/kum/hu/bal/Kulpolitikank/kulkapcsolati_strategia/hu_kulapcs_strat.htm

www.mod.gov.sk/258/the-armed-forces-of-the-slovak-republic.php?mnu=197

www.mod.gov.sk/260/the-ground-forces.php?mnu=207

www.mod.gov.sk/261/the-air-force-of-the-armed-forces-sr.php?mnu=208

www.mod.gov.sk/264/af-sr-training-and-support-forces.php?mnu=209

www.mod.gov.sk/index.php?ID=149&PHPSESSID=9ef64df48843e7d8a2bfa2c640e6f0e2